

soudily obě nižší stolice věc správně a mají příslušné jejich vývody bezpečnou oporu jak v § 12 cit. zák., tak ve výnosu ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919, č. j. 4751/III-19 (otištěného ve věstníku tohoto ministerstva). Podle tohoto výnosu — nikoli podle prováděcího nařízení ze dne 11. ledna 1919, čís. 11 sb. z. a n., jak mylně uvádí první soud — jest pod ustanovení druhého odstavce § 12 cit. zák. zejména počítati zřízence soukromých společností hlídačích, ponocné, samostatné hlídače ve stájích, vrátné, domovníky, hasiče z povolání atd. Ze srovnání odstavce druhého s odstavcem prvním § 12 vyplývá nepochybně, že náležitost »bydlení v domácnosti zaměstnavatelově« není pro zařazení zaměstnanců pod ustanovení § 12 podstatná a že její splnění nelze vyžadovati ani u všech zaměstnanců k osobním službám určeným, což platí tím více u zaměstnanců naznačených ve druhém odstavci § 12. Nadpis tohoto § »Osoby v domácnosti zaměstnané« není tedy v souladu s předpisem v tomto § obsaženým (srv. výnos min. soc. péče ze dne 21. března 1919 k § 12 cit. zák.). Žalobce jako vrátný patřící do skupiny zaměstnanců uvedených v § 12 (2) byl povinen, by za smlouvenou mzdu konal práci po 12 hodin denně, a nemá nároku na zvláštní odměnu ve smyslu zákona čís. 91/18 za služby konané mimo osmihodinnou dobu pracovní. Vyhovuje tudíž zákonu rozhodnutí nižších soudů, že zažalovaný nárok není důvodem po právu.

Čís. 8897.

Ochrana nájemců.

Rozhodl-li se dosavadní nájemce opustiti najatou obchodní místnost a předati ji bezpodmínečně novému nájemci, jest to, co si dal tento od onoho napotom slíbiti jako náhradu stěhovacích nákladů, nedovolenou výhodou podle § 20 (2) zák. Lhostejno, že došlo k plnění teprve po vyklizení místnosti dosavadním nájemníkem, jen když se nový nájemník mohl nastěhovati teprve po poskytnutí úplaty.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1929, Rv I 1594/28.)

V únoru 1927 najala si žalující firma v domě K-ové obchodní místnost, již bylo dosud používáno žalovanou. Při tom ujistila žalovaná firma žalující firmu, že do 30. června 1927 jí bezpodmínečně postoupí i vedlejší místnost. V písemné nájemní smlouvě mezi žalující firmou a majitelkou domu bylo ustanovení, že se majitelka domu zavazuje, jakmile bude vedlejší místnost dosavadním uživatelem vyklizena, že i ji pronajme žalující firmě. Ježto žalující firma nutně potřebovala vedlejší místnost, obrátil se její zástupce v září 1927 na majitelku domu a prohlásil, že jest žalující firma ochotna zaplatiti něco za vyklizení místnosti. V listopadu 1927 sdělila majitelka domu zástupci žalující firmy, že žalovaná firma jest ochotna místnost vykliditi, zaplatí-li jí žalující firma stěhovací výlohy. Zástupce žalující firmy prohlásil, že by zaplatil nejvýše 1500 Kč. Žalovaná firma vyklidila místnost dne 15. listopadu 1927, avšak klíč k místnosti byl odevzdán žalující firmě teprve, když její zástupce odevzdal majitelce domu šek na 1500 Kč ve prospěch za-

lované firmy. Žalobu o zaplacení 1500 Kč procesní soud prvního státního soudu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Ze zjištění vyplývá, že 1500 Kč bylo skutečně vyplaceno žalující firmou žalované jen k vůli odstoupení druhé místnosti, již žalobkyně nutně potřebovala, jakožto příspěvek na útraty stěhovací, začez se dřívější majitel žalované firmy zavázal k bezpodmínečnému postoupení této místnosti. Podle § 20 (2) zák. o ochr. náj. jsou zakázána veškerá právní jednání, jimiž dosavadní nájemník dává sobě nebo někomu jinému něco poskytovat nebo slíbiti za postoupení bytu nebo v souvislosti s tím, a podle § 20 (3) může to, co bylo plněno proti ustanovení odstavce (2), býti požadováno zpět se zákonnými úroky. Podle § 30 zák. vztahují se ustanovení tohoto zákona o bytech, pokud není jinak předepsáno, i na jednotlivé části bytu a jakékoliv jiné místnosti, které jsou předmětem nájemní nebo podnájemní smlouvy. Odvolací soud má za to, že tato ustanovení zákona o ochraně nájemců, jež mají čeliti využitkování bytové nouze k lichvě, jest vykládati přísně a že proto vše, co si dosavadní nájemník dal poskytnouti nebo slíbiti za odstoupení nájemního předmětu nebo v souvislosti s ním pod titulem stěhovacích nákladů nebo pod jakýmkoliv jiným titulem, jest zapovězeno a proto podle § 879 obč. zák. nicotné a bezúčinné. Jest proto zapovězeno i právní jednání, o něž tu jde, a může býti zaplacených 1500 Kč žalobkyní podle § 20 (2) zák. na ochr. náj. požadováno zpět i se zákonnými úroky, nehledíc ani k tomu, že žalovaná neprokázala stěhovací náklady ve výši 1500 Kč, ježto investice v novém bytě, náklady zavedení telefonu atd. nespádají pod pojem stěhovacích nákladů, jimiž se rozumí jen náklady převozu z jednoho místa na druhé.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem, neboť odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně, dospěl-li k úsudku, že jde v tomto případě o úplatu podléhající § 20 (2) zákona o ochr. náj. ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. zde v úvahu přicházejícího. Není třeba řešiti v tomto sporu otázku, zdali každou smlouvu, kterou si dosavadní nájemník dává slíbiti náhradu nákladů spojených s vystěhováním, jest považovati za zapovězenou podle odst. (2) § 20 cit. zák. V souzeném případě má odvolací soud za zjištěno, že žalovaná se rozhodla opustiti najatou obchodní místnost a ji bezpodmínečně postoupiti žalobkyni. Náklady spojené s vystěhováním musí tedy žalovaná nésti sama a, dala-li si žalobkyni slíbiti náhradu těchto nákladů jde ovšem o právní jednání podle citovaného zákonného ustanovení zapovězené. Nesejde na tom, že šek na 1.500 Kč byl dovolatelce odevzdán teprve po vyklizení místnosti, neboť jest zjištěno, že se žalobkyně mohla nastěhovati teprve až po vydání šeku. Neprávem vyvozuje dovolatelka z poslední věty § 20 (3) cit. zák., upravující toliko otázku promlčení, že z tohoto ustanovení plyne, že zákon má na mysli jen úplaty poskytnuté již před vyklizením bytu, neboť tento předpis hledí pouze

k pravidelnému případu, že v době zrušení nájemní smlouvy již byla úplata poskytnuta. Stalo-li se tak později, platí všeobecný předpis § 1478 obč. zák., že promlčení počíná teprve, kdy jest možno právo vykonati, tedy kdy jest možno právo žalobou uplatniti (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 8352). Dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. není proto opodstatněn a dovolání muselo se minouti úspěchem.

Čís. 8898.

Prozatímním opatřením nelze se domáhati plnění zažalovaného nároku, a to dříve, než bude o něm rozhodnuto sporem.

Zletilé manželské dítě, jež nežije v otcově domácnosti, nemůže se na něm domáhati prozatímním opatřením podle § 382 čís. 8 ex. ř. placení výživného.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1929, R II 51/29.)

Žalobce, jenž byl zletilým a nežil v domácnosti svého otce, žalovaného, domáhal se na něm žalobou, by byl uznán povinným platiti mu týdně výživné 200 Kč. Za sporu učinil žalobce návrh, by zatímním opatřením bylo žalovanému uloženo platiti mu výživné 200 Kč týdně, odvolává se při tom hlavně na §§ 378 a násl. ex. ř. Soud první stolice povolil prozatímní opatření, rekursní soud návrh zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Žalobce se domáhá v podstatě toho, by žalovanému již za sporu bylo předem uloženo plnění, jež je předmětem sporu, tudíž plnění, o jehož oprávněnosti má býti rozhodnuto teprve budoucím rozsudkem. Žalobce uznává v dovolacím rekursu sám — a v tom má pravdu —, že při rozhodování o jeho návrhu na vydání zatímného opatření nelze použití § 381 ani obdoby § 382 čís. 8 ex. ř., a jest mu přisvědčiti i v tom, že tu jde o pohledávku peněžitou, jejíž zajištění by se mohlo státi jen za předpokladů §§ 379 a 389 ex. ř., avšak žalobce si neuvědomil jádro věci, záležející v tom, že se návrhem ve skutečnosti nedomáhá pouhého zajištění zažalovaného nároku, nýbrž přímo jeho plnění, a to dříve, než o něm bylo rozsudkem právoplatně rozhodnuto. V této příčině projevil již rekursní soud správný názor, že (v souzeném případě) nelze zásadně povolit jako zatímné opatření, co si žalobce má vymoci teprve sporem, to jest rozsudkem, který bude ve sporu vydán. Nejdeť tu o výjimečný případ zatímného výživného pro manželku nebo její u ní žijící děti ve smyslu § 382 čís. 8 ex. ř. a nepřicházejí tu proto v úvahu příslušné hmotněprávní předpisy občanského zákona (§§ 108 a 117), nýbrž návrh žalobcův na vydání zatímného opatření jest posuzovati výhradně podle ustanovení exekučního řádu o zajištění pohledávek peněžitých. Tyto úvahy stačí úplně k zamítnutí návrhu žalobcova, aniž je třeba zkoumati, zda žalobce osvědčil nárok a nebezpečí jeho dobytí hrozící.